

Felelős szerkesztő:

HALÁSZ IMRE.

Szerkesztőség irodája:

Franklin-Társulat épületében (egyetem-utca 4.)

Kéziratok vissza nem küldetnek.

A lap tanulmányi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők.

Szociális körülmények a szerkesztőségnek küldendőik.

Előfizetési felhívás KÖZÉRDEK

POLITIKAI NAPILAP.

A „Közérdek” hetenként hatszor a legnagyobb politikai lapok alakjában, mint reggeli lap egész éven, hétfőn s ünnep utáni napokon mint esti lap, legnagyobb félíven, tehát mindennap megjelenik.

Előfizetési feltételek.

Budapest, hához hordva és vidékre, postán küldve: Egy évre... 20 ft. Negyedévre... 5 ft. - kr. Félévre... 10 „ Egy hónap... 1 „ 80 „

Az előfizetési pénzek a „Közérdek” kiadóhivatalába (egyetem-utca 4. szám) intézendők.

Gyűjtőknek minden tízre egy tisztelet-példány jár.

Vidéki előfizetéseket legelőszörűben postai utalványval eszközölhetők.

A „KÖZÉRDEK” KIADÓ-HIVATALA (FRANKLIN-TÁRSULAT egyetem-utca 4. sz.)

Budapest, január 23.

Csigaléptekkel bár, de mégis közelitünk a budgetárgyalás kezdetéhez. A pártok holnap tartanak konferenciát, és a Deák-körben holnap a kormány nagyfontosságú exposéja, hogy úgy mondjuk, actiójának részletesebb programja várható. Nagy érdeklődéssel nézhetünk a Deák-kör holnap esti értekezletére, mert alkalmatlan országgyűlésben a politikai életnek bizonyos súlyával bírnak a pártértekezletek, melyekben az eszmék előzetesen tisztázottak, a különféle fellegások és nézetek lehetőleg kiegyenlítettek, s egy határozott irány, egy határozott működési terv állapítottak meg.

Mi lesz ezen értekezletek eredménye? az ma még nem tudjuk, mindon a kormány terveit sem ismerjük részleteiben, sem az eljárás módjait és formáit. Elfogadják-e a Deák-párt a kormány által javasolt adófelülmérés mérvét, s az adófelülmérés módjait? az ma még nem bizonyos; vannak olyanok, kik általában perhorrescálnak minden adófelülmérés, vannak, kik erre csak bizonyos - különbözően különböző feltételek mellett hajlandók, s vannak, kikről ma még egyáltalában nem tudhatni, hogy mit akarnak?

Kell, hogy az eltérő vélemények, a helyzetnek különböző fellegása, s a helyzetből folyó következmények minél előbb tisztázottassanak. Kell, hogy az ország sorsát intéző politikai pártok által constatáltsák, hogy az államháztartásban a sulyegyen helyreállítható-e az elkerülhetetlen-e új adóforrások megnyitása? vagy hogy annak helyreállítása elérhető más eszközök által is?

„Eredeti tudósítónk”

Ivad-társa eredeti tudósítónkól.

A névteleneknek is van örömiük, fájdalom, vágyuk és szenvedésük. O az igazi névtelen; a világ legnévtelenebb névtelenje. Ki látta meg a hírlapok „-” és „-”-jainak miriádjában az egy bolgót; az „-”-ek végnélküli rengetegben az egy bokort; az „eredeti tudósítók” őserdejében az egy fát? Valóban, ó névtelenül én és névtelenül te megtekint a fát, melyet egész életében csak sorai él és soha ismeretlen neve után nem volt alkalmi írni. „It mindörökké névtelen.”

Ez azonban, mint említettem egyáltalában nem akadályozza, hogy vágyai legyenek, mint akár azoknak, a kik rejtejt leveleken adják be neveiket a Kisfaludy-társasághoz és az akadémiához, abban a jó hiszemben, hogy ha véletlenül ki találják bontani, egyszerre nagy nevék lesz. De vissza hozzá. E. t-nek zaklatott napjai voltak. A Törökország felett feltűnő fekete pontok, a Spanyolország egén letűnő fekete keresztet és a francia földből kibújni készülő ibolyák stb. stb. bizonyára számos álmatlan éjt szerettek volna neki, ha ugyan már ezekre nézve követelést elő nem jegyeztette volna egy irigylet versenytárs, kiről úgy látszott, csakugyan több feje van egyéni, (egy Bécsben, egy Párisban, egy Berlinben, egy Rómában stb.) míg neki minden nap kinos erőfeszítésre kerül, hogy egyetlenegy fejének létezését is elhitesse közönségével. E. t-nek tehát szörökösre volt szüksége. Nos, a farsang nyúlt elgezt. Természetlenség és hivatásánál fogva különböző előszóval viseltetett az álarozókat iránt; melyek nagy ivad-jának annyira kellős közepén vagyunk, hogy ismert komoly tudósaink és lelkes ifjú nyelvéseinknek egy egész ereg, mindnyájunk által jól ismert magyar szót sikerült legközelebb a felismerhetetlenség sűrű álarozóba bujtatva erősen világgá. E. t. tehát álarozó-bába vágyott.

Melyikbe menjen? Gazdasszony-egylet, zsidó nögyelet, másik nögyelet báljába, vagy a rendes vasárnapi egyikébe, melyekben nem ország-, csak város-hírű nögyelet játszik a főszerepet? A gazdasszonyok mellett határozott annyival inkább, mert „derék gazdasszonyaink” szívesége a szerkesztésüket ellátta a megkívántó belépti jegyekkel. Frakkját - Budapest valamennyi előszóbjának a benső ismerőst - felöltötte minden eshetőségre elkészült, miután zsebébe három szál meghegyezett plajbászt és egy tetsző jegyzőkönyvet dugott.

Constatáltnia kell, hogy e tekintetben állnak-e rendelkezésünkre e pillanatban más források, mint a melyeket Ghyzey javasol; vagy elérheti a cél más eszközökkel is? S a nemzet válaszon aztán azon eszközök közt, melyek leggyorsabban és a legkevesebb áldozattal vezetnek célhoz, s válaszon azon férfiak közt, kik a lepracticusabb módot és erkölcsüket ajánlják.

De kell - s nem bírjuk elégszer és elég erővel hangsúlyozni ezt - kell, hogy minél előbb tisztába jöjjünk a teendőnkkel, s az orvoslás eszközeivel; kell, hogy minél előbb megállapodásra jussunk, s hogy aztán a cél s az eszközök biztos tudatában oldjuk meg a nehéz feladatot.

Ideje volna már, hogy a helyzet tisztázassák s az államháztartás életbevágó kérdése az intriguált és hátsó gondolatok teréről a nyílt és becsültes eszmeharcz mezejére tereltesék. A kormánytól elvárjuk - s nem hisszük, hogy várakozásunkban csalódjunk - hogy szívesen elfogad minden eszmét, mely ügyesnek mutatkozik, minden oly módosítást, mely könnyebb utat jelöl ki, a nélkül, hogy veszélyeztetné a célt.

De elvárjuk az egyes pártfőnököktől is, hogy háttérbe szorítva a személyes ambíciókat, egyedül az ország mai válságos helyzetét tartandják szem előtt s félre téve minden érzékenykedést, vállalva közműködnek az ország megmentésében.

Né vesztogessük tovább a drága időt pártfőnökökkel és kanapé-pürrökkel. A kinek van kimondani való eszméje, mondja ki, a kinek van „szájszója” - bontsa ki. Egy postulatumnak azonban minden eszmével s minden zászlóval szemlélve mind elengedhetlen állítunk fel s ez: a gyakorlati kivihetőség. Mert nem egy távoli jövő számára való programgyártással, hanem csupán gyakorlati s haladéknélkül fogantatott intézkedésekkel lehet segíteni az országot acut bajján.

Nem minden érdekeltiség nélkül várjuk azonban arcanunk megjelölését is, melyekkel az ellenzék az ország bajjait segítheti véli. Hogy az ellenzék az adófelülmérés elfogadni nem szándékozik, azt már tudjuk s tudtuk, mihielyt arra gondoltunk, hogy ez a kérdés közvetlenül a választások előtt vették fel.

Egyébaránt az ellenzék szerepe a legkönnyebb; a közelgő budgetviták ellenzék receptjeit, ha a baloldaliak eddigi magatartását vesszük kiindulási alapul, akár előre megírhatjuk; az a következőkből fog állni: recriminációk, a multban elkövetett hibák miatt, melyekben az ellenzék oly ár-

atlan mint a ma született bárány; az adófelülmérés határozott megtagadása, mert a szegény nép már is véres verítékek gőnyed az adóteher alatt; pozitív javaslat a baj orvoslására nézve, nem lesz semmi, mert a mi ellenzékünk különös kedvvel kultiválja azon princípiumot, hogy az ellenzéknek elég tagadni, elég bírálói, de pozitív javaslatokkal nem kell előlennie; ezek majd akkor áll elő, ha negatív politikája diadalt tilt, a mitől jól tudja, nem kell félnie, mert megmenti a nemzet józan zömének többsége. Pro Superabundantia mégis boldogítottain fogunk Horn és Möricez egyedül üdvözítő finanszesmével.

Nem ily könnyű lesz a kormány s a Deák-párt szerepe. Magyarország államháztartásának fenntartása végett a kormányt nehéz áldozatokkal kell kérienie, a nemzetnek nagy áldozatokkal kell elvállalnia. Erdekveleszünk mindannyian, áldozatokkal kell hoznunk mindnyájunknak, az ország hitelének helyreállítása, s állami önállóságának fenntartása végett.

A földatnak nagy nehézsége a felelősségnek nagy súlyát róvja a kormányra és minden pártira. Akarjuk hinni, hogy e felelősség érzetében az ellenzék is, az ország érdekeit a párt-érdek fölé helyezve, komolyan hozzájárul az ország megingott hitelének helyreállításához, s vállatve fog munkálkodni azokkal, kik Magyarország fennmaradhatóságát biztosítani akarják.

De ha az ellenzék mit sem tanult és mit sem felelt, s ha a pártvezetők képtelenül teszi az ország helyzetének józan megértését, akkor legyen a Deák-párt, habár egyedül maradt is, az, mely a helyzet színvonalának magaslatán állva bátor és hazafias elhatározással megteszi mindazt, a mit az országának előrelátó pusztulása és megsemmisülésétől való megmentése végett ökvetlen meg kell tenni.

Ö felsége a király ma hosszabb kihallgatáson fogadja Mazurancs horvát bánt.

A Deák-párt, mint már jelezte, holnap d. u. 6 órakor értekezletet tart saját helyiségében.

A kormány - mint értesülünk - a budgetviták befejezte után egy törvényjavaslatot szándékozik előterjesztetni, az országgyűlés ülésának a 3. évről 5. évre szóló meghosszabbítása tárgyában; mely természetesen nem ezen országgyűlésre vonatkozik, hanem csak a jövő országgyűlés kezde lépne életbe. A kik az országgyűlés működését figyelemmel kísérték, tekintve azon rövid időt, mely a törvényhozási komoly és érdemtel munkálkodásra a mai 3 éves cyclus mellett fennmarad - csak he-

lyessel fogadják a kormány emlitett tervét, mely egyébaránt képviselői körében is régi ohajtság tárgyát képezi.

A budget-vitánál a z a d o f e l e m e l é s kérdése a miniszterium által; nem fog felvetetni. A pénzügyminiszter az általános vitánál valószínűleg rövid exposerá fog szorítokni, melyben mindenesetre megemlitendi azt is, hogy a kormány határozott álláspontja, miszerint 1876-ra egy teteles pénztári készlet vitessék át az utolsó kölcsön maradványából, a mi természetesen csak egy lehetőség, ha még 1875-re nevezetesebb újabb bevételi források teremtenek; de szavaizást ezen kérdés fölött az általános vitánál nem fog provocalni. Ha az országgyűlés a budgetet megállapítja, a fennmaradó deficithez képest a miniszterium előterjesztett adójavaslatának tárgyát felveteti, melyek a deficit orvoslására vonatkoznak közvetlenül. Így egy előzetes principiális határozat hozatalának szükségessége - melyről lapunk egyik közelebbi számban kiemeltük, hogy eredményre gyakorlatilag úgy sem fog vezetni - esleik.

A kormány mint értesülünk, ha a budget s az adójavaslat tárgyalása be lesz fejezve, az országgyűlést nem akarja feloszlatni, hanem több kisebb, de az államháztartás rendezésével kapcsolatban álló törvényjavaslatot ohajtna elintéztetni; a ilyen a polg. perrendtartás módosításáról, kik a kibizásgatás ügyeknek a közigazgatási hatóságok általi ellátására, a törvényeszek redukciójára vonatkozó javaslatok, sőt ha forrásunk nem esal - a megverendés kérdése is ismét felütné a fejét.

A mai esti lapok közölték már hosszú sorát azon képviselőknek, kik a budget-vitára előzetesen feliratták magukat. Az ellenzék részéről fél volt már irva 23, a jobboldal részéről 17. Mint értesülünk, az elnök e listát megsemmisíté, és mindazokat, kik a budgetvitában részt akarnak venni, utasítá, hogy a szerdai ülésben jelentkezzenek, és akkor irassák fel magukat.

A pénzügyi bizottság által eszközölt törvények legnagyobb részébe az illető szakminiszterek föltétlenül beleegyeztek, mindazonáltal vannak egyes jelentéktelenebb tételek, melyekbe az illető miniszterek társzék érdekeiben a pénzügyi bizottság határozatai után sem egyeztetettek bele. Ilyen a közlekedési miniszteriumnál a budapesti összekötő vasútra előirányozva volt összeg, az igazságügyminiszternél a kir. kuriaútl tett némely törvények, s a kultuszminiszteriumnál is némely apróbb tételek.

A miniszterelnök és a szászok közt, mint a lapokban olvassuk, állítólag értekezlet tartott volna a királyföldet érdeklő ügyekben. E hír alkalm-

sint onnét eredhetett, hogy a napokban két királyföldi képviselő - az egyik, ha nem családunk Trauschenfels ur volt, - látogatást tett a miniszterelnöknel. Mi ugyan nem voltunk tanui az ez alkalommal folyt tárgyalásnak, de úgy halljuk, hogy az teljesen ártatlan természetű volt és semmiféle „szász ügyre” nem vonatkozott. Természetesen ennél fogva, hogy a kombinációk is alapindulók, melyeket egyébaránt politikai dolgok is szöbe kerültek, az természetes, miután a miniszterelnök a fenforzó kérdésekről mindazokkal gyakran szokott eszmét eszélni, kik a közélet terén működnek. De a szász képviselőkkel folytatott formális tanácskozársól szó sem lehetett, miután ezek még maguk közt sem jutottak megállapodásra és általában a Deák-körnek határozatától teszik függővé megállapodásukat.

Több lap a zárszámadási bizottság azon határozatának, melyszerint a miniszterium felszólított az 1869-ben felmerült 4 milliónyi tulkiadás indoklására oly értelemmel tulajdonított, mintha erre a volt miniszterium szölitott volna föl. Ez teljesen téves, a bizottság erre a miniszteriumnak jelenlevő képviselőjét szölitá fel, s mint értesülünk B u z e c z k y Pál osztálytanácsos, ki a zárszámadási bizottság tárgyalásain a kormányt képviselte meg lön bizva a pénzügyminiszter által, hogy a kívánt indoklás össze állítsa, a mi hosszabb időt fog igénybe venni, mivel a szükséges adatokat előbb az igazgatóságoktól kell beszerezni. Egyébaránt ezen tulkiadás nagyobb részét a bányszatnál és jószágoknál merült föl, s gyakorlati jelentősége alig van, mert megfelelő bevételi többlet által egysulyozatik. Természetes, hogy a hoz több volt a bevétel, - mint előirányozott, többlet kellett lenni a kiadásnak is. Az 1869-iki zárszámadás sommázata az előirányozathoz képest tetemes többlet túntet föl, a kiadások leütése után is, s az egyes tételekkel felmerült kiadás többletek, mint mondtuk, a többlet bevétel által egysulyoztatnak.

Az erdélyi képviselők holnap értekezletet tartanak az erdélyi birtokrendezés tárgyában. A kiküldött albizottság (Lészay Lajos, Lukács Béla és Tisza László) elkészült javaslatával, mely részben és kimerítőleg világitja meg e kérdést.

A pénzügyminiszter - tekintettel arra, hogy a házadó és kereseti, illetőleg jövedelmi adó tárgyában új törvényjavaslatot terjesztett az országgyűlés elé, melyek ezen adóemléket többé-kevésbé fokozák, - a pénzügyigazgatóságokhoz - mint értesülünk - azon rendeletet intézte, hogy ezen adóemlék iránt az új kivétel függőben tartandó, s a pénzügyi hatóságok fordítsák jelenleg főfigyelmüket arra, hogy a mult - 1874-iki adókirovás szerint hajtásák be az adót, addig is, míg a kérdéses törvényjavaslatok törvényerőre emelkednek, a mig tehát az 1875-iki adókirovás

Kiadóhivatala:

HALÁSZ IMRE.

Kiadóhivatala:

Franklin-Társulat épületében (egyetem-utca 4.)

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

helyben és vidékre | Egy évre... 20 ft. Negyedévre... 5 „ Félévre... 10 „ | Egy hónap... 1 „ 80 „

Egy czám ára 6 krajczár o. é.

Hírdetések a kiadóhivatal által árjegyzék szerint számítanak

az új tételek alapján eszközölhető lesz. Mint tudva van, a fennálló pénzügyi törvények azt rendelik, hogy addig is, míg a folyó évi adókirovás megtörténhetik, mindenki tartozik mult évi adótarozás arányában adóját befizetni, a mi aztán - ha az új kirovás megtörtént - kiegyenlítettik.

A „Reform” „egy képviselőjét” arra kérjük, tanuljon meg előbb olvasni, mielőtt a hírlapirás mesterségének kontárkodik s ne tegye magát nevétségessé az által, hogy hosszú kért vágya, azaz akarja helyreigazítani a bagatel-ügyeknek a közigazgatási hatáskörbe való áthelyezését tárgyazó közleményekről, hogy szó ró l - szóra reprodualja azt, a mit mi az az egyben kidolgozott törvényjavaslatról írunk. Mert hisz mi hoztak először azt a hirt, hogy e törvényjavaslat jelenleg a belügyminiszternél van véleményadás végett. Úgy látszik azonban, hogy a képviselő ur azon esodálkozok, hogy mi ama törvényjavaslatról közleményt hozunk, holott az, mint mondja, „még a nyilvánosság elé sem került.” Ha a „Közérdek” olvasni mőltóztatik, többször megeshetik a képviselő uron, hogy olyasmit olvas, mi addig „a nyilvánosság elé nem került.” Ha ezen esodálkozok, arról nem tehetünk, valamint arról sem, ha nem tudja elképzelni, hogy miért kell tulajdonképp a perrendtartást módosítani.

Bécs. (Eredeti levél.) A czukoradó tárgyában kelt multkori tudósításom kiegészítésül írhatom, hogy a vegyes bizottság Baumgarten szakelődő elnöklete alatt tartandja ülésait. A magyar pénzügyminiszterium képviselője Merfort Róbert osztálytanácsos lesz, ki, mennyiben a szönyegen levő kérdések a vánkezelést is érintendik, egy főváltást is hozand magával, valamint szakértőül egy nyugveteni tanárt. Azt is hallom, hogy egyuttal a mérterrendszernek a szesz-, sör-, czukorgyárakban levő edények körüli érvényesítése is megbeszélés tárgya lesz. L-r.

Budapest, jan. 23.

A budapesti sajtó azon része, mely párnappal előző bizonyosnak hirdette a háborút, ma nagyon haragszik a miatt, hogy a háború, - várakozása ellenére - sehogys sem akar kitörni, sőt a béke fennmaradása már bizonyosnak tekinthető. A „Hon” szerint az „egész dologból az sül ki, hogy Andrássy grófnak egy gyalog futárja, ki e héten végig hordozta a pesti szerkesztőségben a véres kardot, Koller hadigéyer intencionál malmára akarta hajtani a vizet. Ezért kellett tehát feljuttatni a dolgot s ezért „megdolgozni” a pesti hírlapiradalmat.

Hát ugyan miért ült fel tisztelet lapársunk oly könnyen annak a „gyalogfutárnak”? Lám most maga bevallja, hogy az egész bécsi sajtó békésebben fogta fel a helyzetet; (azt elhallgatja, hogy a „Közérdek” is ezt escelekedt az ellene szört gunyolódások s a „gyalogfutár” megoldozási kísérletei daczára.)

Az „Ellenőr” férfias abban viseli végzetét, s azon fájó kérdésen mereng: vajjon

A két álarozó között a következő pár beszéd indult meg:

Domino: Ismerlek, szép maszki!

Tudor: Az egyház titkai kikutatathatnak.

Domino: Soror reverendissima...

Tudor: Pater, kérem: pater.

Domino: Még maternelk nem válsz be, szép maszki.

Tudor: Kérem, az egyház tiszteletet kíván.

E. t. túrelmetlenkedni kezdett. - Ugyan ismeretek már egymásra s ne bolduljatok! A dialóg tovább folyt.

Domino: Hajlandó vagyok megadni, mert bajos ellentállani az igéknek, melyek aranyzsdából fakadnak. Ámbár...

Tudor: Nos, mit ámbár?

Domino: Azon tisztelet daczára, melylyel az egyház iránt viseltetem, hajlandó lennék veled úgy bánni, mint a német püspökökkel bálnak, ha ugyan hajlandó lennél elfogadni a börtönörököd.

Tudor: Azaz elvinni atyám hatalmas alól?

Domino: Nem egészen.

Tudor: Tehát megfosztani vajmított?

Domino: Azt sem épen.

Tudor: Uram bocsá! Tán csak nem négy fal közé...?

Domino: Eltálatad. (Karját nyujtva) Főtisztelettel megköszönöm.

Tudor: Majd holnap!

Ezzel elszaladt.

E. t. veritokos homlokka legyezte könyvébe: „A legszűkebb egyházpolitika. - O hajlandó az engedékenységre és mégsem hajlandó. - A pápa hatalmát nem akarja korlátozni, az egyházi javakhoz nem nyul, hanem a püspököket szerető befogatni. - A klerus erőlyes ellenlársza készül!”

Tovább rohan.

A domino egy spanyol hidalgo ita ületézők. Kölesónos oldalbódófések után ilyetén szövaltság keletkezik köztük.

Domino: Uram!

Hidalgo: Uram!

Domino: Tudja ön, ki vagyok én?

Hidalgo: És ismer ön engem?

Domino: Ne boldozz, pajtás; ismerlek.

Hidalgo: Az más. Akkor gondold meg, hogy újra van királyunk s a spanyol büszkeség feltámadt.

E. t. gondolkodva dörcsölővén orrát, uj görbén tört ki: - A spanyol követ, - gondolsd. Halljuk csak, hogy álli Alfons ur elismerésének kérdése? Hanem az mégis csodálatos, hogy rászorította őket, mind ott Bécsben a magyar szóra. Nem hiába írta róla egy kollégám, hogy úgy imádjá hazáját, mint a völgyény menyasszonyát. De csit!

Domino: Ne legyetek nagyra gyerekkirályokkal. A hatalmak elismerése kézik.

Hidalgo: Mi megvetjük azokat a hatalmakat, a melyek nem ismernek el.

Domino: Hohó, hidalgo barátom, lassabban az agarakkal! Ti megvetitek San Marino, Monaco, Montenegro, Kínát, az argentin köztársaságot és minket?

Hidalgo: Mind megvetünk benneteket.

Domino: Ugy hallgass meg egy jó tanácsot. Ha az új spanyol királyság ily kihívólag viseli magát, úgy nem sok kilátása lehet a jövőre. Szervusz.

E. t. jégyezett: „A spanyol királyság nem fogják elismerni: San Marino, Monaco, Montenegro, Kína, Argentina és mi. - A lehető legészűlebb viszony. - Ön-áll, vezérpolitikai szerep.”

Ez éjjel még csak egy följegyezni valója kínálkozott. A sarkantus domino két szép hölgy társaságában a legvigább órákat töltötte. E. t. írt: „Annak az Asbótnak mégis igaza van. - Mindennel többlet gondol, mint a hivatallal - Csupa könynyelműség.”

Az utolsó szavak után kimerülten rogyott egy divánra épen ott, hol a nyerevénytárgyakat ostromgatták. - Megnézte számát, hogy ugyan mit juttatott neki Fortuna istenő? Egy kezes nemzetgazdasszony csnos pápaszemét nyujtott át a hozzávaló hosszú orral.

A jövő álarozó bíralon használni fogja. Addig lapja a nagybecsű jegyzetekhez tartja irányát.

Vas Gyúró.

beszámítható lap-e ő vagy nem? mütán tegnapelőtt azon mondatával lepte meg a világot hogy „a komoly bonyodalom (az az a háború) veszélyt minden beszámítható lap minnenszen tartja.”

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése január 23-án.

A mai gyűlés érdektelen incidensből, érdekes és szenvedélyes üléssé fejlődött. Úgy látszik a budget-vitára készen állanak az aknák, s minden szikra képes erőszakos robbanásokat előidézni. A választási összeírások és azokkal kapcsolatban az adófelvétel határidejéről van szó, melyet Békésmege kérvénye hozott színterére.

A baloldali pártolta Békésmege kérvényét, mivel az időt kér az adófelvételre s ez által sok választó polgárnak minősítvényét megmentheti. A deákparti szónokok abból indultak ki, hogy az összeírások berekesztésének elhalasztása lehetetlené tenné a választói névjegyzékek elkészítését.

A baloldali pártolta Békésmege kérvényét, mivel az időt kér az adófelvételre s ez által sok választó polgárnak minősítvényét megmentheti. A deákparti szónokok abból indultak ki, hogy az összeírások berekesztésének elhalasztása lehetetlené tenné a választói névjegyzékek elkészítését.

Bécs, jan. 22. (Eredeti levél.) Az északi hatalmak három consuljának Cattinjei indóse má megtehető hatását. Ez mindenekelőtt hatalmas erkölcsi támasz szolgált az alapján esélyes fejlődésnek bajos helyzetében. Továbbá a skupstina, mely épen e válságos napokban kezdi meg ülését, a barátságos hatalmak képviselőinek jelenlétét Montenegró javára történő tüntetésnek tekinti, mely a gyűlésnek békes határozatát, bármily meglépő is az, mindenesetre megfoglatolva teszi. De ha még csak néhány napon át sikerül a béke-nek a csarogatózó általi megszögését megakadályozni, a kérdés békes fordulatú biztos kilitásba helyezhető. B. kell annak állnia azon erélyes lépések következtében, melyeket e célra Konstantinápolyban tettek. Már indítvány történt, oly kiegyezés tárgyában, mely a Porta érzékenységét ne sértse, s a nyugati hatalmak által támogatatik.

A műegyetem szervezetének és esetleg hiányainak megvizsgálására küldött bizottságról, melynek tagjai Holán Ernő elnöke alatt: Hieronymi, Stozek, Than és Mészáros, jegyzője pedig Szűry Dénes, a „Hon” mai száma azt írja, hogy eddigélé mitsem tett s működését megszüntette. Ezel szemben arról értesülünk, hogy az említett bizottság eddig 5-6 ülést tartott, melyeken a következő fontosabb kérdések vitattak meg.

A műegyetem feladatára nézve kimondott, hogy tulajdonképen csak két osztály kellene és kell magában foglalnia: a mérnöki és gépészmérnöki; de a mi speciális viszonyainknál fogva a vegyipari osztály is magyarázandó, még pedig amozok 3 évi, emez 2 évi folyamattal. Az építészeti osztály helyett azonban egy külön építészeti akadémia lenne az országos pénzügyi viszonyok javátvaló felállítandó.

A műegyetem fennálló rendes tanári állomások közül, melyek tárgya az egyetem is rendesen előadatik, mellőzendők lennének az állomány és növénytan katedrák. A tankönyvek hiányát pedig azáltal kellene segíteni, hogy a tanárok előadásainak könyvformájára szorítottassanak.

A tanszabadság jelenben fennálló formáját nem találta a bizottság módosítandónak. A szigorlatokra jelentkezéskor azonban okvetlenül megkívánja, hogy 6 rendesen hallgatót félévet mutassanak ki. Az előkészítő tanfolyam a reál-iskolák 8 osztályuakká emelése folytán mellőzhető lenne.

Ezenek kívül fölmerült a kérdés: nem lenne-e célszerű a rektori nem egy, hanem három évre választani? A szigorlatokról tett kérdések megállapítását pedig a tanárok helyett egy szakbizottságra bízni?

A bizottság egyébiránt szakadatlanul működik. A kényesebb kérdésekre természetesen ezután kerül a sor. Ohajjuk, hogy a közvéleménynek, mely a műegyetem tagadhatatlanul gyának szemmel kíséri, lehető erélyes eljárással s ne az esetleg fölmerülő visszásságok palástolásátal igyekezzék megmenteni vagy visszaszerelni reputációját.

A választási előkészületek alig indultak még meg, máris szomorú jeleivel találkozunk a hanyagságnak és önzésnek, írja a Nemz. Hirnapl. A belügyminiszter kénytelen volt több, és pedig baloldali megkezdte figyelmeztetni az előkészületek gyorsabb megtételére, nehogy választási jogok gyakorlatától önhibájuk folytán elcsúszassanak. A kormány eddig egy számított, hogy a központi bizottságok az első munkálataikat február közepéig, legfeljebb végéig meg fogják kapni, hogy belőlök az állandó lajstromokat összeállítsák. Akadt azonban több meglepés, mely az állandó lajstrom elkészítését február végre, sőt március első felére tette, ami az állandó lajstrom elkészítését vagy egy hónapnál késleltetheti; ami annál nagyobb baj, miután a kérelem következményei leginkább a nyárnak legutóbb munkálát járó szakára fognak esni.

A Pelagics-féle rőpiratoknak Ujvidéken történt lefoglalásához érdekes függelék a „M. Politika”-on híre, hogy Vivatices temesvári kereskedőnél szinte lázító iratokat foglaltak le. Maga Vivatices elfogván, a törvényszéknek adotta át.

re nézve meg van állapítva, elég alaposan jár el, de nem kívánom ezt; meg azt sem kívánom, hogy a ház ebben rögtön határozjon, én csak azt az egyet kívánom, hogy szemben a kérvényi bizottság véleményével mondja ki, hogy ezen kérvényt a belügyminiszterhez teszi át, hogy ez iránt véleményes jelentést terjeszessen be.

Pulszky Ágost a házszabályok megsértését látja e vitában, de miután a ház már benne van, ő is bele szól. Tiszta ellenében megtámadja a központi bizottságok eljárását; fájdalom, — ugymond — én is azt hiszem, hogy az, vajjon törvényesen jártak-e el vagy nem, most már kérdés alá nem jöhet. Késztelenül törvényesen jártak el a törvény végett, de épen azért, mivel a törvényhozás fel sem tehető, midőn a törvényt megalkotta, hogy ily mérvű visszaélés, a közjónak, a hazájának, a törvényhozási kifejtését intencióinak ily flagrans és scandalos sértése követessék el. (Nevetés balról. Felkiáltások: Rendre, doigra! Nagy zaj.)

Imetelen flagrans és scandalos sértése mind a törvény intencióinak, mind az ország érdekeinek a központi bizottságok részéről. (Felkiáltások balról: Rendre. Szó nem szava nem hallható a nagy zajban.) Akárhogy tiltakoztak a tudlat, én nem fogok más kiféjezést használni az ily eljárás jellemzésére.

Elnök. A házszabályok értelmében képviselőt rendre utasítani az elnöknek áll kötelessége. Legyen meggyőződve a t. ház, vahányszor annak szükségét fogom látni, nem fogom elmulasztani.

Pulszky Ágost: Akárhogy zúgolódjak a t. tudlat, midőig élni fogok olyan kifejezésekkel, melyeket ezen eljárásra egyedül tartok alkalmazhatónak, s melyeket ez esetben teljesen parlamentárisnak is tartok. Hogy ily természetű ez eljárás, ily természetű az ország érdekeivel szemben, arra vonatkozólag appellálok a tudlat belátására. Vajjon helyeselték volna e, ha a központi bizottságok ezen eljárása azt eredményezi — mert azon nyilvánosságok, melyek felülrára tüzték ki az összeírás, ugyanazon joggal kitűzhetők volna az májusra, sőt június elejére is — mondani helyeselték volna-e, ha e flagrans sértés azt eredményezi, hogy az ország a központi bizottságok ezen eljárása folytán hosszú időre képviselőt nélkül marad, a mennyiben ezen országgyűlés ülésszaka lejáratával az új választások, az összeírások is nem fejezhetvén, meg nem ejtethetnek volna, és így új országgyűlés nem lévén összehítható, az egész törvényhozási s kormányzati működés megakasztott volna.

Ha nagyobb a kérelem, ám gondoskodjék a központi bizottság arról, hogy elegendő erő legyen az összeírásnak a kitűzött időben való befejezésére. De ha a befejezés nem is történhetik mindenütt egyenlő időben s talán mulhatatlanul késleltetnek is, követhetik-e abból, hogy a megkezdést is késleltetni kelljen?

Ez esetben hibáztunk, elismerem a törvény alkotásánál, hibáztunk azért, mert fel nem tehető, hogy a felelőtlenség és törvénysértés szelleme annyira elhatárolt volna. De épen ezen felelőtlenség és törvénysértés szellemét még inkább előmozdítani favorizálni azért, mivel egyes törvényhatóságok nem voltak elvont a törvény rendelkezés, ez, megvalósulva, minden alkotmányellenes, és minden előbbi intencióval, minden józan politikával ellentétesben áll.

Elfogadja a kérvényi bizottság véleményét. Oláh Gyula, Szontagh Pál, Degré Alajos Pulszky ellen szólalnak föl. Tiszta Kálmán szavazás előtt szót kér, igazolja állításait Pulszky ellenében, s bizonyítja, hogy indítványa a házszabályokba nem ütközik.

Ezután szavazásra kerül a kérdés, 20 képviselő akaratára nézvért szavazati kérelem meg, s a többség 123 szavazattal 102 ellenében elfogadja a kérvényi bizottság jelentését.

A főrendiház üzenetét áthozván Battyányi Ferenc gróf, a kérvényekről tovább tárgyaltnak s vita nélkül elfogadtatnak a kérvényi bizottság jelentését.

Következik a pénzügyi bizottság jelentése a Budapest főváros területén épülő házak adómentességéről szóló törvényjavaslat tárgyában.

Szék Kálmán röviden ajánlja elfogadását. Ghyezy Kálmán: 1867 óta egy pár évig Budapest fővárosa igen örvéndes felvirágzásnak indult; különféle vállalatok támadtak és nagyszámú építkezések történtek fobb számmal a városnak különböző részeiben, emelkedett emelkedés a kereskedés, ipar és a város népességének jötte bizonyos lendületnek indult; lehet mondani, hogy aránylag nem emelkedett egy várossal sem az országban annyira mint épen a főváros. De eltekintve más okoktól, épen azért az országban talán egy város sem szűjtotta annyira a három éve kiüthető pénzválság, mint épen a főváros. De semmi oly anyagi kárt, oly nagy mértékben nem okozott a fővárosnak, mint az építkezési hajlamnak összekapcsolása, mert ezen építkezések voltak épen azok, a melyekből a főváros iparos és munkásszerűségével meggyógyult, hogy egyik-két hétével, sőt sok helyütt egy hónapnál későbbre tegyék a határidőt, mint a hogy a miniszteri rendelet kívánja. (Közbeszólás: Korteskednek.)

Hanguloyozván, hogy a bíróságok csak a törvény szerint ítélnének, indítványa oda irányul a kérvényi bizottság véleménye ellenében, hogy a miniszter utasítások arra, hogy hatalmával fogva eszközölje ki, hogy a központi bizottságok szigorúan tegyenek eleget a törvény rendelkezésének.

Tiszta Kálmán szerint a bizottságok nem törvényellenesen jártak el. Az összeírás egyenetlenségeket orvoslandónak tartja.

A kérvényre vonatkozólag azt mondja: Én nem kívánom, nem is kívánhatom, — hogy a t. ház egyszerűen mondja ki, hogy a békesi kérvényben foglaltakat teljesítenek tartja, — bár nem tagadhatom, hogy azon kérvény, midőn határidőtől az adófelvételre nézve azon határidőt óhajtja kitűzteni, mely a listák kijavításánál jövő-

nagyobb hajlammal és igyekezettel kezdesenek meg az építkezések, és ekkép Budapest lakóinak, iparosainak a különben hiányzó kellő foglalkozás adassék meg. Ez okoknál fogva fennmarad magunknak a részleteknél metán tendó észrevételekre meggyőzést tehetni, kérem a t. házat, e törvényjavaslatot egy általánosságban, mint részleteiben elfogadni. (Helyeslés.)

Lónya y Menyherci gróf: Előre is nyilvánom, hogy tekintve a rendkívüli körülményeket, én e törvényjavaslatot a részletes tárgyalás alapjául elfogadom; megvallom ugyan, hogy valami nagy eredményeket tőle nem várok. Ha egyszer megadjuk Budapestnek mindazon szükséges feltételeket, melyek általában kedvező geographiai helyzetnél fogva a főváros életét erőtlen a kereskedelmet nagygyá teszik, akkor ilyen törvény nélkül is nagy lesz az építkezési kedv. De tekintve a jelen viszonyokat, részemről hozzá járulok a javaslat-hoz, bár nem osztom indokolása egy tételt, melyben az mondatik, hogy az állam az új építkezések által új adótergeket nyer a nélkül, hogy a meglévőkből valamit esztene. Ez nemzetem szerint nem minden esetben áll, mert ha az új házak ilyen hosszú évekig felmentetnek az adótlól, a házbérek általában leszálnak, mi az államkincstár-ra nézve nem lehet közönyös. Amár én a kivételes rendszabályoknak nem vagyok barátja, de miután erre határozta magát a kormány, azon kérdést vagyok bátor inkább a t. pénzügyminiszter urhoz, szándékozik-e az ország más vidékén fekvő hasonló körülményű városokra nézve is hasonló intézkedést javaslatba hozni. (Helyeslés.)

Ghyezy Kálmán pénzügyminiszter: E tárgyalásban kivételes rendszabályról van szó, a kivételes rendszabályt általában az ország minden városaira kiterjeszteni, úgy mint kívánatik, sem nem lehet, sem nem célszerű. A helyi viszonyok határoznak itt, a város körülményei, az iparnak fejlődése, népesség és keresek, forgalma, vagyonának állása és több ilyen körülmények, melyeket tekintetbe venni kell. Egy különbséget okoz, és tekintetbe veendő az adózási különbség. Pest városa a legsúlyosabb házbérből fizeti az egész országban; ennek következtében ennek lehet egy részben tulajdonitani azt is, hogy a szállásokok oly magasak, magasabbak, mint bárhol másutt és ha ezeknek jobbjelöltéséből metalan valami hátrány háromlétsé az államra, a népességre nézve bizonyosan nagy jótétemény lenne, ha kereskedelmük legnagyobb részét sokan nem lennének kénytelenek szállásukra fordítani, hanem más hasznos befektetésekre fordítanák. (Helyeslés.)

En azon vélekedésben vagyok, hogy ezen praecedens folytán, mely most történik, később kívülről fognak jelentkezni talán más városok is, a melyekre nézve bizonyos kivételes körülmények fennfognak. Én ez alkalommal csak azt nyilváníthatom, hogy mindenik városnak helyi viszonyai iránt értekezésbe fogok bocsátkozni és a mennyiben azokat olyanokk fogom találni, hogy azok ilyen kivételes rendszabályokat igénybe vehetnek, én igen szívesen kész leszek annak idejében ez irányban a ház elő javaslatokat terjeszteni. (Élénk helyeslés.)

Az általános vita Kapp Guztáv felhasználásával befejeztetvén, a törvényjavaslatot Toszt Gyula, Steiger Gyula, Tavasz, Canady, Paczoly, Tiszta Kálmán felhasználása után, melyekre a pénzügyminiszter egyenként felvilágosító válaszokat ad, elfogadtatik. Gyűlés vége 2 1/2 órakor.

kiszabadították, a csendőroket is bántalmak. Másnap az állami bányák munkái is csatlakoztak a lázongáshoz s a munka az összes bányákban szünetel.

Ennyi, a mit bizonyosan tudunk. Beszélük, hogy a bruderládákat csakugyan kézzre is kerítették s a főnökök némelyike futással menekült. A lázongás okúil azt hozzák fel, hogy a brassai tőrszámra egy idő óta nem mindig tudta pontosan fizetni munkáit; a bruderládá számára nem állandósított napszámosi fizetéséből is levonsókat tett; az élmélet szerfelett drágán számította fel; a bruderládát hivatalnokai a munkások kizárásával kezelték. Hogy mindebből mi áll, még nincs kiderítve.

Rákod községben, melynek lakossága a nemzeti nyelvet elfelejtett székely származású volt határ, közelebből több rablás és gyújtogatás fordult elő.

Egy gazda távollétében fényes nappal rázárták feleségére az ajtót s élelmiszereit elhordották. A mult szombatban felgyújtották egy egyedül lakó özvegy asszony házat, harmadnapra ugyanannak csürét. A második gyújtás már előre hírdetve volt. Indoka nem boszu, hanem rablási vágy.

Hire van, hogy őz főispánunk közelebből le fogna mondani. Foly a talgalyás, hogy ki lesz utódja. Emlegetik a moslani alispánt Szereday Ignácot, Kendeffy Árpádot, Lukács Bélát, stb. Barcsay László főispánját nagy actiók nem jelölik ugyan; de alatta csendben volt a vármegye. Csaldái befolyása s a személye iránti rokonszenv tisztelet távol tartották a viszályokat. Még a román nemzeti törekvések is föltűnőleg zelidőre nyilatkoztak itt a szomszéd Szarándhoz képest.

Prágai hírek szerint minden órában várják a felségek prágai útjára vonatkozó parancsot. A királyi pár egy nappal alig fog tovább Prágában időzni. Mindamellet és rövid tartózkodás is fényes órázóikra fog alkalom szolgálni, minthogy ez utazás célja kizárólag azon ünneplény való részvétel lesz, melyet mi már egy hét előtt jelztünk. Herceg Auersperg Károly prágai palotáját a Waldstein-téren (mely az előtt Clary herceg tulajdonát képezte), érendi a szerencsés felségeket e napon üdvözölhetni. Művészeti felszerelési tárgyakban fényes tánevizsgálat rendezték az este, melyen az összes cseh arisztokracia-párt különböző nélkül jelennek meg, s az általa kitűzött pompa a cseh ipar élesítésére szolgál. Báró Weber cseh helytartónak Bébesben tartózkodását is ez utazással hozzák kapcsolatba.

Az urak háza első ülésénél legnevezetesebb tárgyat a közigazgatási törvények javaslata képezte. A javaslat ez ülésben az általános vita kritikáján után a részletes tárgyalás alapjául elfogadtatott. Ellene csak egy szómon — báró Hay, — nyilatkozott, mellette kimerítő érveléssel szerzője Dr. Unger és gyakorlati szempontokból a belügyminiszter báró Lasser. Késő esti órában vesztük a vitáról a részletes tudósítást, s így csak futólag adhatók vissza egyes mozzanatait. Pedig az sokkal fontosabb, semmint beható és összefüggő méltatását meg ne kísérelnénk. Legközelebb bővebben térünk reá vissza.

A galicziai tartományi gyűléséről az a hír, hogy a most következő rövid tavaszi ülésnek befejezésével új választások iratnak ki, s a gyűlés 1876 őszén előbb nem hívatik össze — mely hosszú szünet aligha fog a lengyel uraknak tetszeni — és méltan.

A börzejárték változó szerencséje még mindig ragadja áldozatait, ha szinte az első, nagy „Kraach”-nak harangja már régen kongott. Tegnap lapunk említette az ifjú gróf Borkowski öngyilkosságát. Ma ismét hasonló remes hírrel találkozunk. A podgoriczai úg a keleti válsághoz füződő aggodalom, főfelem a börzén is megtehető hatással s egyes értékek melyen süllyedtek. Egy többszörös milliómos, kinek sikerült a bécsi pénzügyi világban tisztességes helyet kivívni az egyszerű börzezség kétes állásából, tegnapelőtt három golyósebből vérvéze, aléltan találatott meg a központi temetőben. Haza vitték Elisabeth-platzi palotájába, hol néje és gyermeke várta, de életbenmaradására alig van remény. Neve Berger Albert. Lám a modern gazdasági fejlődés áldása!

Az osztrák kereskedelmi kamara nyilatkozata a monarchia váma és kereskedelmi szerződési kérdései felett szakavatott gyakorlati utmutatásait és indítványait által nagyon is megérdemli, hogy egyenként megemlékezzünk rólok. Ujabbán ismét a klagenfurti kamara adott véleményét az oroszországi kereskedelmi szerződésről, mely Magyarországot is közelről érdekli. — A vámtarifáit illetőleg a kamara a szarvasmarha és grapyukiviteléi vámnak leszállítása mellett nyilatkozik; a közönségsz gnyajúrá, vas, sodrony, bór és bórürü-nem pedig e tekintetben kedvezésben részesüljön. A szeszegetés (és Magyarországot ez irányban van legközelebb érdekelve) vámtétele oly irányban volna módosítandó, hogy az olasz és osztrák-magyar termelvény között a kellő paritás a két ország termékpérsége szerint állapítsák meg, vagy nyujtsa az idevaló kormány is a hazai szesziparnak mindazon kedvezményeket, melyeket az olasz kormány nyujt az olasznak, osztrák részről a buza, kukorica és malomtermények vámjának eltörlését sürgeti. Kezelsé tekintetben az olasz vámvitalok elölgelen adminisztrálás, a rosz bánásmód s egyes mellékilletékek (dazio di statistica, bárczaadó) szedése felett panaszkodik. Végül új postai szerződés szükségére is utal, minthogy az olasz porto felletle magas, valamint a tarvis-pentafeli vasutvonalkat a ponteba-udine csatlakozásában való kitépitéséről sürgeti.

„Mint más forrásból értesülünk a Szászvárosi állomások gyalogság egy százada külön vonattal má a helyszínre küldetett. (Szerk.)

AUSZTRIA.

Budapest, jan. 23. Prágai hírek szerint minden órában várják a felségek prágai útjára vonatkozó parancsot. A királyi pár egy nappal alig fog tovább Prágában időzni. Mindamellet és rövid tartózkodás is fényes órázóikra fog alkalom szolgálni, minthogy ez utazás célja kizárólag azon ünneplény való részvétel lesz, melyet mi már egy hét előtt jelztünk. Herceg Auersperg Károly prágai palotáját a Waldstein-téren (mely az előtt Clary herceg tulajdonát képezte), érendi a szerencsés felségeket e napon üdvözölhetni. Művészeti felszerelési tárgyakban fényes tánevizsgálat rendezték az este, melyen az összes cseh arisztokracia-párt különböző nélkül jelennek meg, s az általa kitűzött pompa a cseh ipar élesítésére szolgál. Báró Weber cseh helytartónak Bébesben tartózkodását is ez utazással hozzák kapcsolatba.

Az urak háza első ülésénél legnevezetesebb tárgyat a közigazgatási törvények javaslata képezte. A javaslat ez ülésben az általános vita kritikáján után a részletes tárgyalás alapjául elfogadtatott. Ellene csak egy szómon — báró Hay, — nyilatkozott, mellette kimerítő érveléssel szerzője Dr. Unger és gyakorlati szempontokból a belügyminiszter báró Lasser. Késő esti órában vesztük a vitáról a részletes tudósítást, s így csak futólag adhatók vissza egyes mozzanatait. Pedig az sokkal fontosabb, semmint beható és összefüggő méltatását meg ne kísérelnénk. Legközelebb bővebben térünk reá vissza.

A galicziai tartományi gyűléséről az a hír, hogy a most következő rövid tavaszi ülésnek befejezésével új választások iratnak ki, s a gyűlés 1876 őszén előbb nem hívatik össze — mely hosszú szünet aligha fog a lengyel uraknak tetszeni — és méltan.

A börzejárték változó szerencséje még mindig ragadja áldozatait, ha szinte az első, nagy „Kraach”-nak harangja már régen kongott. Tegnap lapunk említette az ifjú gróf Borkowski öngyilkosságát. Ma ismét hasonló remes hírrel találkozunk. A podgoriczai úg a keleti válsághoz füződő aggodalom, főfelem a börzén is megtehető hatással s egyes értékek melyen süllyedtek. Egy többszörös milliómos, kinek sikerült a bécsi pénzügyi világban tisztességes helyet kivívni az egyszerű börzezség kétes állásából, tegnapelőtt három golyósebből vérvéze, aléltan találatott meg a központi temetőben. Haza vitték Elisabeth-platzi palotájába, hol néje és gyermeke várta, de életbenmaradására alig van remény. Neve Berger Albert. Lám a modern gazdasági fejlődés áldása!

Az osztrák kereskedelmi kamara nyilatkozata a monarchia váma és kereskedelmi szerződési kérdései felett szakavatott gyakorlati utmutatásait és indítványait által nagyon is megérdemli, hogy egyenként megemlékezzünk rólok. Ujabbán ismét a klagenfurti kamara adott véleményét az oroszországi kereskedelmi szerződésről, mely Magyarországot is közelről érdekli. — A vámtarifáit illetőleg a kamara a szarvasmarha és grapyukiviteléi vámnak leszállítása mellett nyilatkozik; a közönségsz gnyajúrá, vas, sodrony, bór és bórürü-nem pedig e tekintetben kedvezésben részesüljön. A szeszegetés (és Magyarországot ez irányban van legközelebb érdekelve) vámtétele oly irányban volna módosítandó, hogy az olasz és osztrák-magyar termelvény között a kellő paritás a két ország termékpérsége szerint állapítsák meg, vagy nyujtsa az idevaló kormány is a hazai szesziparnak mindazon kedvezményeket, melyeket az olasz kormány nyujt az olasznak, osztrák részről a buza, kukorica és malomtermények vámjának eltörlését sürgeti. Kezelsé tekintetben az olasz vámvitalok elölgelen adminisztrálás, a rosz bánásmód s egyes mellékilletékek (dazio di statistica, bárczaadó) szedése felett panaszkodik. Végül új postai szerződés szükségére is utal, minthogy az olasz porto felletle magas, valamint a tarvis-pentafeli vasutvonalkat a ponteba-udine csatlakozásában való kitépitéséről sürgeti.

„Mint más forrásból értesülünk a Szászvárosi állomások gyalogság egy százada külön vonattal má a helyszínre küldetett. (Szerk.)

Az osztrák kereskedelmi kamara nyilatkozata a monarchia váma és kereskedelmi szerződési kérdései felett szakavatott gyakorlati utmutatásait és indítványait által nagyon is megérdemli, hogy egyenként megemlékezzünk rólok. Ujabbán ismét a klagenfurti kamara adott véleményét az oroszországi kereskedelmi szerződésről, mely Magyarországot is közelről érdekli. — A vámtarifáit illetőleg a kamara a szarvasmarha és grapyukiviteléi vámnak leszállítása mellett nyilatkozik; a közönségsz gnyajúrá, vas, sodrony, bór és bórürü-nem pedig e tekintetben kedvezésben részesüljön. A szeszegetés (és Magyarországot ez irányban van legközelebb érdekelve) vámtétele oly irányban volna módosítandó, hogy az olasz és osztrák-magyar termelvény között a kellő paritás a két ország termékpérsége szerint állapítsák meg, vagy nyujtsa az idevaló kormány is a hazai szesziparnak mindazon kedvezményeket, melyeket az olasz kormány nyujt az olasznak, osztrák részről a buza, kukorica és malomtermények vámjának eltörlését sürgeti. Kezelsé tekintetben az olasz vámvitalok elölgelen adminisztrálás, a rosz bánásmód s egyes mellékilletékek (dazio di statistica, bárczaadó) szedése felett panaszkodik. Végül új postai szerződés szükségére is utal, minthogy az olasz porto felletle magas, valamint a tarvis-pentafeli vasutvonalkat a ponteba-udine csatlakozásában való kitépitéséről sürgeti.

„Mint más forrásból értesülünk a Szászvárosi állomások gyalogság egy százada külön vonattal má a helyszínre küldetett. (Szerk.)

Vidéki levelezés.

Hunyadygyűléstől, jan. 22. (Petrozényi lázongás; gyújtogatások; főispánosság.) Már negyed napja tart a közbánymunkások lázongása Petrozényban. Egyelőre azt lehetett hinni, hogy csak az ottlévők túlszága a veszély nagyságát s a gyorsan szüneteltető 30-40 csendőres leszedest. A szolgabíró ismételt sürgetéseben a csendőrszázados azon jelentésére azonban, hogy katonái erőt alkalmazása nélkül legalább 10-20 emberreléte kerül a rend helyreállítása, a megyei hatóság tegnap intézkedett egy század katonára kiküldésére; egyezsmind Kacsontin György megyei főjegyző is kiment alispáni helyettesévk. — A lázongás „a brassai”-nép veselő bánatvárság munkáit közt keletkezett. — A bruderládák kiadását és hátrálék fizetésüket követelték. A szolgabíró négyet elfogottat a lázongók közül; de társaik utóbb azokat erőszakosan

KÜLFÖLD.

Budapest, jan. 23.

A ma érkezett „Le Nord” azon eseményekről, melyek a török-montenegrói viszálynak a c ut jellemet kölcsönöztek, a leghitelesebb forrásból, érdekes részleteket közöl. Az egész ügy elmergesedését — le Nord szerint — egyenesen A arifi pa s ügytelenségének lehet tulajdonítani, ki a török kormány részéről azon absurd követeléssel lépett föl, hogy a podgoriczai mézárás alkalmával compromittált montenegrói török földön és török bírák által itteltsenek el. A Porta maga belátta e követelés tarthatatlanságát és visszavonulást fozedővel, először is Aarif paszt mozdítá el hivatalából, a mi által jelezni akarta békes szándékát. A személyváltozás a török külügyminiszteriumban annyit jelentett, hogy a Porta kész a kérdéses ügy megoldását a diplomáciai utra terelni.

„Le Nord” az említett török reclamatiókat eredetét következőleg írja le: „A podgoriczai mézárás napján egy montenegrói kereskedő megbizta két honfitársát, hogy vigyék át Podgoriczába egy török kereskedő számára bizonyos árucikkeket. A két montenegrói épen akkor érkezett a városba, midőn benn a mézárás folyt. Házokat. Nem tudták bemenjenek-e Podgoriczába vagy visszatérjenek. Ekkor a város kapujánál ott álló török katonák a montenegrókat magukhoz szólították és fegyvereket elvettek. E perczben néhány török a városból kirohant, és megpillantván a fegyverzett montenegrókat, rájuk rontottak, az egyiket lölették, a másik megsebesítve futásnak eredt. A törökök a sebesültt a montenegrói határig földöztek, a hol több montenegrói volt összegyülekezve, kik látván a történetet, az üldöző törökökre löttek s közülök kettőt halva leterítették.

A montenegróiak bizonyára kevésbé voltak bünösek, mint a törökök. Mindazáltal Miklós fejedelem, mielőtt megudta az esetet, kijelenté, hogy azon montenegróiak, kik a két törököt megölték — elcsúsznak itélve és bűnhődni fognak.

Még abba is beleegyezett, hogy a bírák közt foglaljanak helyet a török hatóságok delegátusai is.

Telát Miklós fejedelem mindent megtett a mit józanul tőle követelni lehetett. Azt kívánni, hogy török területen itéljen egy török bíróság a montenegróiak fölött, oly követelés volt, mely annyit jelentett, hogy a Porta szándékosan provócalni akarja Montenegrót.

Európá nem maradtott közönyös ily tényekkel szemben. A három hatalom megkezdte a Portánál actióját és A arifi pasza visszavonulása a hatalmak közös fellépésének eredménye.

„Le Nord” ezen cikke január 20-ról kelt. Mi hasonló szellemben írunk január 17-ről keletkezett cikkünkben.

A Szerbiában uralkodó hangulatot érdekesen jellemzi az „Augsb. allg. Zig.”-E kép nem ment ugyan némi dicséltvá szinezéssel; de több oly vonást tüntet föl, melyek a szerb skupstinának pár nap mulva törtémenő összejűlése előtt nem fölösleges megismerkednünk.

Belgrádból január 15-ki kelettel a skupstinára vonatkozólag, mely f. h. 26-án ujra megkezdendi tárgyalását, igen kedvezőlen híreket kaptak. A jelenlegi, u. n. ifju liberálisokból és udvaroncokból alakult miniszterium nem számítat nagy többségre a legközelebbi népképviseletben; bizossággal csak 31 viról szávaratva számíthat, melyek a hivatalnokokból s az udvari pártból telvén ki, mindenkor a kormány javára esnek, és más 34 szavazatra az u. n. független képviselők részéről, kik a Marinovic miniszteriumat megbuktatták s az actiópártot tartoznak. Ez utóbbi nem annyira a Portának ellensége, mint Austria-Magyarországnak, mert a bécsi kabinetet — különösen az utolsó kárlóczai patriarcha-választás és a zágrábi szlav egyetem alapítása óta — azaz valódi, hogy magához ragadja azon, az izlam által Keleten elnyomott keresztények felszabadítására és a szlav tartományok, Bulgaria, török Szerbia és Bosnia megszerzésére vonatkozó szándékát (1) mely égy vindikálit Szerbiának, mint a hasonlót vindikálit Piemontnak, s a Poroszországnak Németországban. E nézethez csatlakoznak, az osztrákok iránt barátságos „Vidovdan” kivételével, az összes szerbiai jásznok. —

„Vreme”, a jelenlegi miniszterelnök, Csumik közölnye, meglehetősen mérsékelt lap, mely a szerb állami élet kifejlesztésére jelentékeny behatást gyakorol. A „belgrádi újság” szigorúan konservatív, Marinovic volt miniszterelnök érdekeit védi és a Romániában önkényes szamizdásában élő románt gazdasági Mischa és örmagygyal együtt a mostani kormányval szemben talán csak lészólások ellenétek képez. (Mischa Marinovic fia). A legelterjedtebb lap az „Istok”, mely igen népszerűen van írva a Risties, volt miniszter közölnyének tartatik. Ultradicális és nemzeti a „Buduenost” (jóvé), mely az omladina pártközlönye. Ennek legtevékenyebb munkatársa Kuljevics, mostani miniszter volt. Nagyon olvassák Szerbiában a Zustavit. Nagyon olvassák legujabbban mint antimonarchicus elítálot, mert minden alkalommal megtámadja az Obrovnic családot és — állítólag — a szerbiában még mindig nagy tekintélyű Karageorgevics-család szoldjában áll.

„Vreme”, a jelenlegi miniszterelnök, Csumik közölnye, meglehetősen mérsékelt lap, mely

A BUDAPESTI ÁRÚ- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE ÁRJEJYZÉSEI.

(HIVATALOS.)

A BÉCSI TŐZSDE ÁRJEJYZÉSEI. 1875. január 22-én.

Table with multiple columns listing market prices for various goods, including flour, oil, and other commodities. It includes sub-sections like 'Gabona árak', 'Kötönyek', 'Malmok', and 'Pénzjegyek'.

50 kral mint egy sorsjegy 1000 aranyat valóságos aranyban. Ezen, Bécs város tanácsa által a szegény-alap javára rendezett lotteria tartalma 1000, 200, 100, 100 arany nyeresémet aranyban, 4 100 forintos nyeresémet ezüstben, 1 eredeti hitelsorsjegyet, 2 nyeresémet 100-100 forintos becsvaros díj-sorsjeggyel.

A „Franklin-Társulat“ magyar irod. intézet és könyvnyomda kiadásában (Budapest, egyetem-utca 4. sz.) megjelentek és minden könyvkereskedésben kaphatók:

Az érmek, ásványok és régiségek IRODÁJA a régi Lloyd-épületben a gazdag raktárát minden kor- és országbeli PÉNZEK- és ÉRMEKBŐL;

„Franklin-Társulat“ magyar irodalmi intézet és könyvnyomda kiadásában (Budapest, egyetem-utca 4. sz.) megjelentek és minden könyvkereskedésben kaphatók:

Temesvári Emanuel magyar cipőgyára Budapest, király-utca 1. szám, ajánlja

A „Franklin-Társulat“ magy. irodalmi intézet kiadásában Budapestben, (egyetem-utca 4-ik szám) megjelentek és kaphatók:

A „Franklin-Társulat“ magyar irodalmi intézet és könyvnyomda kiadásában (Budapest, egyetem-utca 4. sz.) megjelentek és minden könyvkereskedésben kaphatók:

Az érmek, ásványok és régiségek IRODÁJA a régi Lloyd-épületben a gazdag raktárát minden kor- és országbeli PÉNZEK- és ÉRMEKBŐL;

„Franklin-Társulat“ magyar irodalmi intézet és könyvnyomda kiadásában (Budapest, egyetem-utca 4. sz.) megjelentek és minden könyvkereskedésben kaphatók:

A „Franklin-Társulat“ magyar irodalmi intézet és könyvnyomda kiadásában (Budapest, egyetem-utca 4-ik sz.) megjelentek és minden könyvnyomda kiadásában kaphatók:

A „Franklin-Társulat“ magy. irodalmi intézet kiadásában Budapestben, (egyetem-utca 4-ik szám) megjelentek és kaphatók:

A „Franklin-Társulat“ magyar irodalmi intézet és könyvnyomda kiadásában (Budapest, egyetem-utca 4. sz.) megjelentek és minden könyvkereskedésben kaphatók:

Az érmek, ásványok és régiségek IRODÁJA a régi Lloyd-épületben a gazdag raktárát minden kor- és országbeli PÉNZEK- és ÉRMEKBŐL;

„Franklin-Társulat“ magyar irodalmi intézet és könyvnyomda kiadásában (Budapest, egyetem-utca 4. sz.) megjelentek és minden könyvkereskedésben kaphatók:

POLITIKAI DIVATOK Regény. JÓKAI MÓR. Második kiadás. Három kötet. - Ára füzve 2 ft 40 kr.

A „Franklin-Társulat“ magy. irodalmi intézet és könyvnyomda kiadásában (Budapest, egyetem-utca 4-ik szám) megjelentek és minden könyvnyomda kiadásában kaphatók:

A „Franklin-Társulat“ magyar irodalmi intézet és könyvnyomda kiadásában (Budapest, egyetem-utca 4. sz.) megjelentek és minden könyvkereskedésben kaphatók:

Az érmek, ásványok és régiségek IRODÁJA a régi Lloyd-épületben a gazdag raktárát minden kor- és országbeli PÉNZEK- és ÉRMEKBŐL;

„Franklin-Társulat“ magyar irodalmi intézet és könyvnyomda kiadásában (Budapest, egyetem-utca 4. sz.) megjelentek és minden könyvkereskedésben kaphatók:

UJABB NOVELLÁK. LAUKA GUSZTÁV. Ára füzve 2 ft. DOMBEY ÉS FIA. Regény. DICKENS KÁROLY. Fordította BÚS VITÉZ. Öt kötet. - Ára füzve 5 forint.

A „Franklin-Társulat“ magy. irodalmi intézet és könyvnyomda kiadásában (Budapest, egyetem-utca 4-ik szám) megjelentek és minden könyvnyomda kiadásában kaphatók:

A „Franklin-Társulat“ magyar irodalmi intézet és könyvnyomda kiadásában (Budapest, egyetem-utca 4. sz.) megjelentek és minden könyvkereskedésben kaphatók:

Az érmek, ásványok és régiségek IRODÁJA a régi Lloyd-épületben a gazdag raktárát minden kor- és országbeli PÉNZEK- és ÉRMEKBŐL;

„Franklin-Társulat“ magyar irodalmi intézet és könyvnyomda kiadásában (Budapest, egyetem-utca 4. sz.) megjelentek és minden könyvkereskedésben kaphatók:

UJ KIS REGÉLŐ. Elbeszélések az ifjúság számára. Andersen, Campe, Schmid Kristóf és Zschokke művei után írta MILESZ BÉLA. Borítékba keményen kötve, ára 1 ft 50 kr.

A „Franklin-Társulat“ magy. irodalmi intézet és könyvnyomda kiadásában (Budapest, egyetem-utca 4-ik szám) megjelentek és minden könyvnyomda kiadásában kaphatók:

A „Franklin-Társulat“ magyar irodalmi intézet és könyvnyomda kiadásában (Budapest, egyetem-utca 4. sz.) megjelentek és minden könyvkereskedésben kaphatók:

Az érmek, ásványok és régiségek IRODÁJA a régi Lloyd-épületben a gazdag raktárát minden kor- és országbeli PÉNZEK- és ÉRMEKBŐL;

„Franklin-Társulat“ magyar irodalmi intézet és könyvnyomda kiadásában (Budapest, egyetem-utca 4. sz.) megjelentek és minden könyvkereskedésben kaphatók:

Jogtudományi Közlöny. A nagyváradai és kolozsvári ügyvéd-egyletek közlönye; heti szaklap, kapcsolatban a Döntvénytárral és a törvénykezésre vonatkozó összes Szabályrendeletek s törvényjavaslatok gyűjteményével. Előfizetési ára: egy évre 12 frt, félévre 6 frt, negyedévre 3 frt.

A „Franklin-Társulat“ magyar irodalmi intézet és könyvnyomda kiadásában (Budapest, egyetem-utca 4. sz.) megjelentek és minden könyvkereskedésben kaphatók:

Az érmek, ásványok és régiségek IRODÁJA a régi Lloyd-épületben a gazdag raktárát minden kor- és országbeli PÉNZEK- és ÉRMEKBŐL;

„Franklin-Társulat“ magyar irodalmi intézet és könyvnyomda kiadásában (Budapest, egyetem-utca 4. sz.) megjelentek és minden könyvkereskedésben kaphatók: